

Dnr:

Beslutad av:

Giltig: 2020-08-01 - 2021-07-31

Diö skola och fritidshem Plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Innehåll

1. Resultat av utvärdering av fjolårets åtgärder	3
2. Mål för verksamhetens främjande, förebyggande och åtgärdande arbete	6
2.1 Specifika mål aktuellt läsår	6
3. Främjande och förebyggande insatser	6
4. Uppföljning och utvärdering	7
5. Skolans rutin för delaktighet.....	8
6. Hur elev och vårdnadshavare agerar	8
7. Skolans rutin för rapportering och utredning	8
8. Definitioner.....	9
9. Övrigt.....	10

1. Resultat av utvärdering av fjolårets åtgärder

(Vad är genomfört/vad kvarstår. Effekter.)

Diö skola och fritidshem har under läsåret 2019/2020 arbetat med följande främjande och förebyggande åtgärder.

Främjande

- Arbeta med attityder och värderingar i undervisningen, på klassråd/elevråd/fritidstid, arbetslagstid och föräldramöten.
Samtal och diskussioner om attityder och värderingar har varit återkommande. Efter behov under året mer intensivt i vissa grupper även med vårdnadshavare och stöd från kommunens fältarbetare. Positivt med externa aktörer som kom till skolan. Fritids följer sitt årshjul med värdegrundsarbete. Då strukturen över teman har varit tydligare detta läsår har arbetet med eleverna fungerat bättre än tidigare.
Elevråd och klassråd har genomförts regelbundet under läsåret men en ökning och ändring av tid efterfrågas. Förslag om elevråd/klassråd var tredje tisdag.
- Ge eleverna kunskap om sina rättigheter och skyldigheter.
Vid föräldramöte gick likabehandlingsplanen och elevernas rättigheter och skyldigheter igenom. Eleverna fick även innan föräldramötet med sig formuläret hem med rättigheter/skyldigheter som de gick igenom tillsammans med sina vårdnadshavare. Dokumentet skrevs sedan under och återlämnades till skolan.
Eleverna har även gjort övningar i klassen som är kopplat till ordningsreglerna för att öka förståelsen och vikten av att reglerna ska följas. Ordningsreglerna sitter även synligt i klassrummen så att eleverna kan se och påminna sig om dem.
Bra rutiner finns för att i samband med uppstarten av skolåret prata om ordningsreglerna men vi behöver förbättra uppföljningen och utvärderingen av ordningsreglerna under hela läsåret. Under läsåret uppmärksammades barnkonventionen extra både bland personal och elever då den från 1 januari 2020 blev lag.
- Systematiskt arbetsmiljöarbete för att öka trivsel och trygghet på skola och fritidshem.
Trivselenkäter har under året genomförts bland eleverna, en av kuratorn samt de kommunövergripande skoltempen och fritidstempen. Även vårdnadshavare fick under februari 2020 svara på kommunens nya enkät, fritidstempen.
- Friluft- och temadagar, främja trygghet och uppmuntra till samarbete över klass- och åldersgränserna. Samtal om maktlek med eleverna.
För att öka tryggheten bland eleverna har F-3 haft temadagar som FN-dagen, Astrid Lindgrens tema, gemensam friluftsdag i ishallen, gemensam Sol-tid i F-3. Den gemensamma soltiden i åldersblandade grupper upplevdes i början av terminen som rörig men eleverna uppskattade grupperna efter en tid. Pga av personalbrist under våren (Covid-19) fick grupperna delvis organiseras om.
Repetition av maktlek har åk F-3 gjort under läsåret för att hålla kunskapen vid liv.
Åk 4-6 har inte haft gemensamma temadagar, friluftsdagar eller samtal om maktlek med eleverna. Någon gemensamma dag (6:ornas dag) ordnades i slutet av terminen men hölls med begränsning pga smittorisken. Samtal om maktlek har skett då det uppmärksammats men ej inplanerat.

- Ge flickor och pojkar lika stort utrymme.
Ett pågående och kontinuerligt arbete genom värdegrundsarbete och elevhandledning där detta lyfts. Sociala färdigheter tränas på lektioner bl. a hur eleverna ska agera med varandra. Vi märker att det hjälper eleverna när vi modellerar de olika färdigheterna. De kooperativa strategierna hjälper också till att fördela ordet och arbetet så att flickor och pojkar får lika stort utrymme. Vi upplever att detta blivit bättre bland eleverna, de ger varandra mer utrymme och blir mer observanta på alla ska bli lika delaktiga.

Skolan utgår från det kooperativa lärandet som under läsåret 2019/2020 har varit ett prioriterat utvecklingsområde. Arbets sättet/förhållningssättet upplevs av både pedagoger och elever som mycket positivt.
- Specifika åtgärder för elever med funktionsvariationer.
Skolan har arbetat med att bli ännu bättre på att möta elever med funktionsvariationer och att skapa en mer varierad lärmiljö. På fritids förbereds eleverna på vilka aktiviteter som erbjuds på eftermiddagarna. Det finns också en väggkalmanacka som visar veckans aktiviteter, den finns även med bildstöd. Bildstöd används både på schemat i klassrummet men även i det dagliga arbetet. Personalen arbetar och följer de anpassningar som finns för dessa elever. Då anpassningarna fungerar påverkas studieron positivt för alla elever.
- Elevhälsoarbete
Skolsköterskan genomför hälsosamtal i förskoleklass och skolkuratorn genomför samtal på grupp- och individnivå efter behov.
Under läsåret har vi haft en timanställd skolkurator vid ordinaries föräldraledighet, tiden har fått prioriterats till enskilda samtal. Arbete på grupp och klassnivå saknas och efterfrågas. EHT var tredje vecka har fungerat väl men en effektivare arbetsmodell efterfrågas då det varit svårt att enkelt följa elever över längre tid.
- Diskussioner om elevvärenden, värdegrund och förhållningssätt på arbetslagstid.
Detta saknas och schemalagd tid efterfrågas, viktigt att tiden planeras in. Förslag på åtgärd är att korta ner konferenserna till en timme per vecka, vilket frigör tid för pedagogiska diskussioner.
- Arbete efter skolans psykosociala årshjul.
Årshjulet med material finns som bas men kan vara svår att följa. För att kunna följa i största möjliga mån har vissa anpassningar gjorts för att det ska passa gruppen bättre.

Förebyggande

- Rastaktiviteter för att skapa goda/nya relationer.
Åk 4-6 har haft rastaktiviteter i idrottshallen som fungerat relativt bra men vid vissa aktiviteter har det varit för mycket elever som kan orsaka konflikter. Förslag på åtgärd till nästa läsår är att klasserna får egna tider en gång per vecka för aktivitet. Bibliotekarien har även haft styrd rastaktivitet inne en rast i veckan som fungerat mycket bra. Vilken aktivitet som planerats har förmedlats ut till eleverna tidigare under veckan.
Åk F-3 har på vissa fm raster/vecka haft styrda rastaktiviteter (rastskoj) ute, detta fungerade under hösten men har inte genomförts under vårterminen, detta för att undvika större elevsamlingar och viss personalbrist.

- Rastvaktschema
Rastvaktschemat behöver tydliggöras (vem är rastvakt och vem är resurs) och uppdateras. Schemat ska sättas upp i varje klassrum.
Rastvakt ska vara ute när rast börjar och går in sist för att undvika konflikter. Klasserna går in vid olika signaler för att undvika trängsel i kapprum, detta har fungerat bra.
Rastvakt bär reflexvästar för att bli mer synliga i verksamheten ev. fler vuxna ute som resurs som inte bär väst. Eleverna har själva önskat detta.
Rastvakt behöver cirkulera på både fram- och baksidan. Dialogen mellan rastvakterna behöver förbättras.
Vid sjukdom eller annan frånvaro är det viktigt att ev. rast/mat/lunchvakter framgår när planeringen för dagen skickas ut.
- Fadderverksamhet
Har fortsatt som föregående läsår med ”hemgrupper” då elever ur alla klasser (F-6) blandats, fungerat sämre detta läsår då tillfällen att träffas i större grupper inte fungerat under våren. Arbetspass över gränserna både uppåt och neråt (Solen/4-5-åringar och äldre läser för yngre), arbete som kan utvecklas framöver, vissa träffar har kunnat genomföras.
Att äldre elever planerat och genomfört olika lektioner/aktiviteter har endast genomförts i begränsad del under våren.
- Trygga miljöer
För att öka tryggheten och minska kränkningar på utsatta ställen har vi haft personal i omklädningsrummen vid idrott. Detta upplevs positivt och viktigt att det organiseras så även i fortsättningen.
Schemalagd pedagogisk lunch dock är upplevelsen att personalen är matvakter istället för att lugnt kunna äta pedagogisk med eleverna. Lunchtiden har under våren varit mer tight.

2. Mål för verksamhetens främjande, förebyggande och åtgärdande arbete

Områden som berörs av insatserna i planen: Kränkande behandling; Trakasserier; Diskriminering; Kön, könsidentitet eller könsuttryck; Etnisk tillhörighet; Religion eller annan trosuppfattning; Funktionsnedsättning; Sexuell läggning; Sexuella trakasserier; Ålder.

Ingen form av kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering ska förekomma på skolan.

Alla elever på skolan ska känna till vilka man vänder sig till om man upplever sig bli kränkt, trakasserad eller diskriminerad eller blir vittne till kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.

All personal ska känna till vilket ansvar skolan har för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering på skolan.

All personal arbetar aktivt för att främja en god skolmiljö och motverka alla former av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

2.1 Specifika mål aktuellt läsår

- Öka trygghet och skapa relationer i gruppen men även över gränserna
- Arbeta mot främlingsfientlighet och trakasserier
- Utveckla fadderverksamhet
- Förbättra studieron
- Öka elevernas inflytande och delaktighet

3. Främjande och förebyggande insatser

(Beskriv vilka åtgärder/aktiviteter som planeras kommande läsår. Ange vem/vilka som är ansvariga för respektive åtgärd.)

- Rastaktiviteter organiseras flera gånger i veckan (eventuellt involvera åk 6). Ansvariga för att upprätta ett schema med aktiviteter är varje arbetslag.
- Rastvaktsschema ska sitta tydligt i varje klassrum. Ansvarig är mentorn.
- Fadderverksamhet där de äldre klasserna kopplas till en yngre, åk 6 till åk 3, åk 5 till åk 2, åk 4 till åk 1, f-klass ej klart. De klasser som ska samarbeta ansvarar och planerar själva sina aktiviteter ex temaarbete, samarbete, värdegrund.
- Gemensam Sol-tid för F-3 i åldersblandade grupper. Ansvariga är personal i F-3, fritidspersonal.
- Följa psykosociala årshjulet som grund men med möjlighet att kunna anpassa för sin klass/grupp och efter behov. Speciellt uppmärksamma arbete kring främlingsfientlighet och olikheter. Ansvariga är personal F-6 samt fritidspersonal

- Regelbundet och schemalagt värdegrundsarbete varje vecka.
Ansvarig är mentor samt schemaläggare.
- Regelbundna klassråd/elevråd, gärna 4-5 gånger per termin, ger eleverna större inflytande över undervisningen inom vissa angivna ramar.
Ansvarig är vuxen som deltar på mötena.
- Fortsätta utveckla och arbeta kooperativt vilket har haft positiva effekter på likvärdigheten inom flera områden. Även studieron förbättras med struktur och tydlighet.
Ansvarig är undervisande personal.
- Gemensam planeringstid F-3, fritids samt att fritids involveras mer i elevhälsoarbetet bl. a med att upprätta åtgärdsprogram och handlingsplaner tillsammans med skolan.
Ansvarig är rektor och eht team.
- Läxläsning läggs på schemat för att öka likvärdigheten för eleverna.
Ansvarig är schemaläggare samt undervisande personal i varje klass.
- Utveckla elevhälsoarbetet med bättre arbetsmodell vid eht-möte, kontinuerliga elevhandledningar samt fungerande trygghetsteam för att tidigt motverka och åtgärda alla former av kränkningar.
Ansvarig är rektor och eht team.

4. Uppföljning och utvärdering

(Beskriv hur åtgärderna ska följas upp, när samt vem/vilka som är ansvariga för uppföljning och utvärdering. Beakta särskilt elevernas delaktighet.)

- Rastaktiviteter med schema utvärderas v.43 av både personal och elever.
- Fadderverksamheten utvärderas v. 51 av berörd personal samt i maj 2021 av personal och elever.
- Den gemensamma Sol-tiden utvärderas av berörd personal samt elever v.51 och i maj 2021.
- Vid varje genomfört arbete kring ex främlingsfientlighet, kränkningar, värdegrund sker utvärdering i den grupp man ansvarat för.
- Berörda vuxna i skola och fritids samt elever utvärderar klassråd/elevråd/fritidsråd i slutet av varje termin.
- Kooperativa strategier utvärderas regelbundet av personalen och läggs på gemensam yta på Teams. Avstämning görs med eleverna vid nya strategier och strukturer som genomförs i undervisningen.
- Gemensam planeringstid med främst F-3 och fritids samt mer involvering med fritids i elevhälsoarbetet utvärderas v.43, v.51 samt maj 2021. Rektor ansvarar.
- Rektor med eht-teamet ansvarar för att elevhälsoarbetet utvecklas samt att elevhandledning och trygghetsteamet fungerar. Utvärdering sker v.51.
- Schemautvärdering vid läsårets slut av berörd personal, trivselenkät för eleverna görs i februari 2020.

5. Skolans rutin för delaktighet

(Elever, vårdnadshavare, personal; Planens upprättande och efterlevnad)

- Likabehandlingsplanen finns tillgänglig på skolans hemsida.
- Likabehandlingsplanen utvärderas sista gången av personalen under läsårets slut samt att nya förslag lämnas på åtgärder som ska upprättas.
- Likabehandlingsplanen presenteras på föräldramöte under höstterminen.
- Rektorn presenterar planen för föräldraföreningen.
- Klassernas respektive mentor är ansvarig för att presentera planen för eleverna under höstterminens början.
- Elevrådet kan under våren lämna förslag om förbättringar och idéer inför kommande plan.
- Eleverna är delaktiga genom enkäterna skoltempen, trivselenkät och fritidstempen som genomförs varje läsår.
- Vårdnadshavare är delaktiga i kommunens enkäter.

6. Hur elev och vårdnadshavare agerar

Om du som elev känner dig utsatt:

Berätta för någon i skolan vad som hänt. All personal på skolan är skyldig att ta det du säger på allvar. Tillsammans kan ni komma överens om hur ni går vidare för att kränkningen ska upphöra. Elevhälsans personal finns där också för att hjälpa till.

Om du som kamrat vet/känner till något:

Om du får veta att någon är utsatt, eller är orolig för att någon är det, berätta för din mentor eller någon annan vuxen på skolan som du har förtroende för.

Om du som vårdnadshavare får kännedom:

Om du ser eller misstänker att ditt barn är utsatt för diskriminering eller kränkande behandling i skolan så kontakta mentor, rektor eller någon från elevhälsan.

7. Skolans rutin för rapportering och utredning

Skolan har alltid en skyldighet att utreda när det kommer till någons kännedom att ett en elev upplever sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad. Det krävs alltså inga bevis för att något har hänt. Syftet med att utreda är att få tillräckligt med information och kunskap om situationen, så att den ansvariga för verksamheten kan bedöma vilka åtgärder som måste genomföras för att kränkningarna, trakasserier eller diskrimineringen ska upphöra.

Skyldigheten inbegriper även situationer som uppstår utanför skolan, om de fortsätter under skoltid. Det kan till exempel handla om sådant som händer på vägen till och från skolan eller på sociala medier. Rutiner för rapportering och utredning:

1. Någon i personalen får kännedom om att en elev upplever sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad.
2. Händelsen dokumenteras i LISA, och rektor får därigenom kännedom om den inträffade händelsen via e-postmeddelande från LISA.
3. Verksamhetschef (huvudman) informeras automatiskt via LISA. Ärendet diarieförs och en sammanställning redovisas för utbildningsnämnden vid nästkommande sammanträde.
4. Rektor inleder skyndsamt utredning, och beslutar om vem/vilka som ska delta i och ansvara för utredningen. Vid diskriminering utreder alltid rektor eller verksamhetschef.
5. Vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i utredningen.
6. Åtgärder, baserat på vad utredningen visar, vidtas där det visar sig att en kränkning eller diskriminering föreligger. Syftet med de åtgärder som genomförs på såväl kort som lång sikt är att kränkningarna, trakasserier eller diskrimineringen ska upphöra.
7. Hela utredningen dokumenteras i LISA, eventuellt med bilagor.
8. För att förvissa sig om att inte upprepning sker ska åtgärderna följas upp och utvärderas. Om det visar sig att åtgärderna har varit otillräckliga måste det övervägas vilka ytterligare åtgärder som ska vidtas. Detta sker senast efter 14 dagar och dokumenteras i LISA.
9. Vid eventuell misstanke om brott görs anmälan till polisen och anmälan till socialtjänsten kan också bli aktuellt.

8. Definitioner

Det finns ett antal viktiga begrepp att förstå och särskilja. Kränkningar och trakasserier kan ske mellan elever och mellan personal och elever. Diskriminering däremot förutsätter maktförhållande och kan bara ske mellan personal och elev i skolans verksamhet. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt.

Nedan förklaras bl.a. skillnaderna mellan kränkande behandling, mobbning, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering.

Kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering kränker ett barns eller en elevs värdighet. *Mobbning* är när en elev kränks upprepat och systematiskt.

Trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Sexuella trakasserier: en speciell form av trakasserier som innebär ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet och som inte har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Diskriminering innebär att någon missgynnas utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering förutsätter maktförhållande och kan bara ske mellan personal och elev i skolans verksamhet. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Exempel på diskriminering finns på DO:s hemsida.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Kön

- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

9. Övrigt

Barn- och elevombudet (BEO) eller Diskrimineringsombudsmannen (DO):

Du som elev kan kontakta Barn- och elevombudet (BEO) eller Diskrimineringsombudsmannen (DO). De är till för dig som behöver stöd och rådgivning. Du kan ringa, skriva eller mejla.

Barn- och elevombudet (BEO) gällande mobbning och kränkningar

Box 23069

104 35 Stockholm

E-post: beo@skolinspektionen.se

Tel: 08-586 080 00

Diskrimineringsombudsmannen (DO)

Box 3686

103 59 Stockholm

E-post: do@do.se

Tel: 08-120 20 700